

УДК 657.4:658.8

Помулева.В.М.¹, Карпусь В.А.²

¹ старш. викл. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-615 ЗНТУ

ОБЛІК ПДВ ПРИ ПОВЕРНЕННІ ТОВАРІВ/ПЕРЕДОПЛАТИ

На практиці досить часто виникають ситуації, коли покупець, який раніше купив товар, повертає його продавцю. Причинами повернення можуть бути: закінчення строку придатності товару, невідповідна якість, порушення умов договору тощо.

Згідно п.7 Інструкції з бухгалтерського обліку податку на додану вартість № 141 (далі–Інструкція №141), при поверненні покупцем - платником податку на додану вартість раніше поставлених йому товарів, при зменшенні після поставки суми компенсації за поставку продукції, продавець (постачальник) суму надмірно нарахованого податкового зобов'язання з ПДВ на підставі розрахунку коригування до податкової накладної (далі–РК), зареєстрованого в ЄРПН, відображає способом сторно за дебетом рахунків обліку доходів і кредитом субрахунку 641 "Розрахунки за податками". Покупець, якщо він збільшив податковий кредит при отриманні товарів, суму податкового кредиту з таких операцій, відображає способом сторно за дебетом субрахунку 641 "Розрахунки за податками, і кредитом рахунків обліку зобов'язань".

Розглянемо особливості відображення операцій повернення у бухгалтерському обліку згідно Інструкції № 141 у таблиці 1.

Таблиця 1–Облік повернення товарів/передоплати

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Дт	Кт	
У продавця				
1	Повернено покупцем товар, відображено заборгованість перед покупцем	704	361	12000
2	Зменшено податкові зобов'язання з ПДВ - сторно (покупцем зареєстровано РК)	704	641/ПДВ	2000
				2000
У покупця				
3	Повернено товар продавцеві	631	281	10000
4	Зменшено податковий кредит з ПДВ	641/ПДВ	631	2000
Повернення передоплати				
У продавця				

Продовження таблиці 1

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	Сума, грн.	№ з/п
5	Повернено передоплату покупцеві	681	311	
6	Сторновано податкові зобов'язання	643	641/ПДВ	
У покупця				
7	Повернено передоплату постачальникові товарів (робіт, послуг)	631	311	
8	Сторновано податковий кредит (покупець зареєстрував розрахунок коригування)	641	644	

При поверненні товарів/передоплати РК складають за першою подією: на дату повернення товару або на дату повернення грошових коштів (такий РК реєструє в ЄРПН покупець).

Враховуючи те, що податкові зобов'язання/податковий кредит коригуються тільки на підставі розрахунку коригування, зареєстрованого в ЄРПН (внаслідок чого виникає розрив у часі між датами складання та реєстрації), а також те, що РК можуть бути незареєстровані взагалі, нами запропоновано використання наступних субрахунків: 6432, 6442 – непідтверджені розрахунками коригування, 6431, 6441 – ПДВ при авансах. Так, коригування податкових зобов'язань продавцем у разі повернень товарів (за операцією 2) слід відображати наступним чином (методом сторно): Дт 704 Кт 6432; при наявності зареєстрованого РК: Дт 6432 Кт 641/ПДВ. Коригування податкового кредиту покупцем - сторно (за операцією 4) - Дт 6442 Кт 631; після реєстрації РК: Дт 641/ПДВ Кт 6442. Коригування продавцем податкових зобов'язань у разі повернень передоплати (за операцією 6): Дт 6431 Кт 6432 (сторно); після реєстрації РК: Дт 6432 Кт 641/ПДВ (сторно).

Коригування покупцем податкового кредиту у разі повернень передоплати (за операцією 8) – Дт 6442 Кт 6441 (сторно); після реєстрації РК: Дт 641/ПДВ Кт 6442 (сторно).

Водночас, раніше нарахований податковий кредит, на нашу думку, покупцю слід відкоригувати у будь-якому випадку (на підставі бухгалтерської довідки), незалежно від того, чи складе постачальник розрахунок коригування чи ні. Отже, при поверненнях відкоригувати (зменшити) податковий кредит покупець повинен у періоді перерахунку (за першою подією, навіть без РК). А продавець зможе зменшити податкові зобов'язання тільки після реєстрації покупцем розрахунку коригування.